

พฤติกรรมและความคาดหวังของนักศึกษาหลักสูตรนิติศาสตร์ในการเรียนวิชา
กฎหมายลักษณะนิติกรรมและสัญญา

THE BEHAVIOR AND EXPECTATION OF LAW STUDENTS IN JURISTIC ACTS
AND CONTRACT LAW

พรเพ็ญ ไตรพงษ์¹ ยุทธพงษ์ ลีลาภกิจไพศาล² และสรศักดิ์ มั่นศิลป์³
Pornpen Traiphong¹ Yutthapong Leelakitpaisarn² and Sorasak Mungsin³

¹ คณะกรรมการบริหารหลักสูตรและอาจารย์ประจำหลักสูตรนิติศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยสวนดุสิต

² ผู้อำนวยการหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารงานส่วนท้องถิ่น ผู้ช่วยคณบดีคณะ
มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ และอาจารย์ประจำหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต คณะมนุษยศาสตร์และ
สังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสวนดุสิต

³ คณะกรรมการบริหารหลักสูตรและอาจารย์ประจำหลักสูตรนิติศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยสวนดุสิต

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 3 ประการคือ 1) เพื่อศึกษาพฤติกรรมและความคาดหวังต่อ
รายวิชาของนักศึกษาในการเรียนวิชากฎหมายลักษณะนิติกรรมและสัญญา 2) เปรียบเทียบระดับ
พฤติกรรมและความคาดหวังของนักศึกษาหลักสูตรนิติศาสตร์ในการเรียนวิชากฎหมายลักษณะนิติ
กรรมและสัญญา จำแนกตามระดับคะแนนเฉลี่ยและจำแนกตามความถี่ในการเข้าห้องเรียน โดยใช้วิธี
วิจัยแบบผสมวิธี กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 1 หลักสูตรนิติศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และ
สังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสวนดุสิตจำนวน 110 คน โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง เพื่อเก็บ
รวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามจากนักศึกษา และการสัมภาษณ์อาจารย์ประจำหลักสูตรนิติศาสตร์
จำนวน 5 คน โดยวิธีเจาะจง ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้ใช้แบบสอบถามและสัมภาษณ์พฤติกรรมและ
ความคาดหวังของนักศึกษาหลักสูตรนิติศาสตร์ในการเรียนวิชากฎหมายลักษณะนิติกรรมและสัญญา
ซึ่งเป็นแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นเอง เพื่อใช้สำรวจความคิดเห็นของนักศึกษา
ต่อการเรียนการสอนวิชากฎหมายลักษณะนิติกรรมและ สัญญา วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพรรณนา
และสถิติอ้างอิง

ผลการวิจัยพบว่า

1) นักศึกษามีความสนใจและตั้งใจในการเข้าห้องเรียน และทำรายงานส่ง ดังนั้นอาจารย์จึง
ควรส่งเสริมการเข้าห้องเรียนของนักศึกษาอาจโดยการให้คะแนนจากการเข้าห้องเรียนและให้ทำ
รายงานส่ง

2) ระดับพฤติกรรมและความคาดหวังของนักศึกษาหลักสูตรนิติศาสตร์ในการเรียนวิชา
กฎหมายลักษณะนิติกรรมและสัญญา จำแนกตามระดับคะแนนเฉลี่ยและจำแนกตามความถี่ในการ

เข้าห้องเรียนที่ต่างกัน มีระดับความคาดหวังไม่แตกต่างกัน นักศึกษามีความคาดหวังหรือต้องการในเอกสารตำราที่เข้าใจง่ายอยู่ในระดับมาก ตรงกับพฤติกรรมความเป็นจริงที่เอกสารตำราที่เข้าใจง่าย ดังนั้น อาจารย์จึงควรปรับปรุงเอกสารตำราให้ทันสมัย เพื่อให้ให้นักศึกษาได้ความรู้ และสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการประกอบวิชาชีพได้ตรงกับสาขาของตนเองต่อไป

ABSTRACT

This research is having three objectives. First, to explore various behavior and expectation of the law undergraduates towards studying Juristic acts and Contract Law. Second, to compare those behavior and expectation for law students in Juristic acts and Contract Law based on average mark level and frequency of attendance. A mixed-method is used in this research to the sample of 110 undergraduates of the freshman attending Law Program, Faculty of Humanities and Social Sciences, Suan Dusit University. These undergraduates are requested to fill questionnaire in line with means of purposive sampling. In addition, five lecturers were purposively interviewed to explore behavior and expectation of the law undergraduates towards studying Juristic acts and Contract Law. The questionnaire and the interview script are developed by own researchers. Data analysis includes descriptive and reference statistics. Two major findings are as follows:

1) As the undergraduates are interested in and willing to attend the class and send the report, the lecturer should promote attendance by adding extra marks of attendance and send the report.

2) Those behavior and expectation for law students in Juristic acts and Contract Law based on average mark level and frequency of attendance in every side results the different average point which indicates not different satisfaction level. As the undergraduates expect or require easily comprehensible textbook in the high level in compliance with their behavior to have actually easily comprehensible textbook, the lecturer should develop or update the textbook for more effective study and application into their professional pursuant to individuals' capacity in the future.

คำสำคัญ

พฤติกรรมและความคาดหวัง นักศึกษาหลักสูตรนิติศาสตร์ วิชากฎหมายลักษณะนิติกรรม และสัญญา

Keywords

The Behavior and Expectation, Law Students, Juristic Acts and Contract Law

ความสำคัญของปัญหา

การจัดการเรียนการสอนตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ได้มุ่งเน้นให้ผู้เรียนสำคัญที่สุด ผู้เรียนทุกคนมีความสามารถในการเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ ในการจัดการศึกษาจึงจำเป็นต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ ดังนั้นในการจัดการเรียนการสอนต้องมีรูปแบบที่หลากหลายเพื่อให้สนองความต้องการของผู้เรียนรายบุคคลได้ ผู้สอนต้องให้ความสำคัญกับผู้เรียนมากที่สุด โดยการศึกษาถึงวิธีการสอนและวิธีการเรียนของผู้เรียนในรูปแบบใหม่ๆ เพื่อนำมาใช้ในการแก้ปัญหาหรือพัฒนาผู้เรียน ทั้งนี้เน้นให้ผู้สอนสามารถนำกระบวนการวิจัยมาผสมผสาน หรือบูรณาการใช้ในการพัฒนาการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนรู้จักสร้างองค์ความรู้ใหม่ โดยกำหนดไว้ในมาตรา 24(5) ให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียน และอำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีความรอบรู้ รวมทั้งสามารถใช้ การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ ทั้งนี้ผู้สอนและผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกันจากสื่อการเรียนการสอนและแหล่งวิทยาการประเภทต่างๆ และมาตรา 30 กำหนดให้สถานศึกษาพัฒนากระบวนการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ (สมบูรณ์ ตันยะ, 2547)

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสวนดุสิตได้ริเริ่มก่อตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติวิทยาลัยครู พ.ศ. 2518 ในนาม “คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์” มีวิชาภาคในสังกัด 11 ภาควิชาต่อมาปี พ.ศ. 2523 เปิดสอนหลักสูตรปริญญาตรีต่อเนื่อง 4 ปี จำนวน 4 วิชาเอก ในปัจจุบันคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสวนดุสิตได้เปิดสอนหลักสูตรปริญญาตรี โดยมีระยะเวลาการศึกษาลดหลักสูตร 4 ปี แบ่งออกเป็น 2 หลักสูตร 7 สาขาวิชา คือ หลักสูตรนิติศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชานิติศาสตร์ และหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย สาขาวิชาภาษาอังกฤษ สาขาวิชาภาษาอังกฤษธุรกิจ สาขาวิชาจิตวิทยาอุตสาหกรรมและองค์กร สาขาวิชารัฐศาสตร์ สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ ซึ่งประกอบด้วยหมวดวิชาศึกษาทั่วไปหมวดวิชาบังคับ หมวดวิชาบังคับเลือก และหมวดวิชาเลือกเสรี

โดยที่วิชากฎหมายลักษณะนิติกรรมและสัญญาถูกบรรจุเป็นวิชาบังคับอยู่ในหลักสูตรนิติศาสตร์ ในสังกัดของคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสวนดุสิต ซึ่งวิชากฎหมายลักษณะนิติกรรมและสัญญา เป็นการศึกษาลักษณะของนิติกรรม การก่อให้เกิดนิติกรรม การแสดงเจตนา เหตุอันทำให้เจตนาเสื่อมเสีย เจตนาลวงและนิติกรรมอำพราง การตีความแสดงเจตนา โฆษะและโฆษะกรรม เงื่อนไขและเงื่อนไขอายุความตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ 1 ลักษณะ 4 ถึง 6 และลักษณะของสัญญา การก่อให้เกิดสัญญา ผลแห่งสัญญา สัญญาซึ่งมีมัดจำและเบี้ยปรับ การเลิกสัญญาตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ 2 ลักษณะ 2 โดยมีเนื้อหาที่ต้องสอนเป็นจำนวนมาก จึงอาจสอนได้แต่เนื้อหาสำคัญๆ และเน้นรูปแบบการเรียนการสอนด้วยการบรรยายอันอาจส่งผลทำให้นักศึกษาเบื่อหน่ายและไม่อาจนำความรู้ไปใช้ในการประกอบอาชีพในอนาคตต่อไปได้จริง ซึ่งมีงานวิจัยที่เกี่ยวข้องได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับการจัดการการเรียนการสอนไว้

วิชิต สุรัตน์เรืองชัย และคณะ (2548) ได้รายงานวิจัยเรื่องการศึกษาสภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนของคณาจารย์มหาวิทยาลัยบูรพา มีผลการวิจัยโดยเน้นความต้องการพัฒนาการเรียนการสอนของคณาจารย์มหาวิทยาลัยบูรพา คณาจารย์ต้องการได้รับการพัฒนาตนเองในด้านการ

จัดการเรียนการสอนมากที่สุด ในเรื่องต่อไปนี้เป็นคือรูปแบบและเทคนิคการสอนแบบเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยใช้วิธีการอบรมเชิงปฏิบัติการช่วงเวลา 3-5 วัน ณ สถานที่ภายในมหาวิทยาลัยบูรพา ส่วนนิสิตต้องการให้ครณาจารย์เตรียมการสอนล่วงหน้าและเข้าสอนให้ตรงเวลา สอนให้สนุกสนาน ไม่น่าเบื่อหน่าย ใช้สื่อการสอนที่หลากหลาย น่าสนใจ วัดและประเมินผลเป็นระยะสม่ำเสมอเพื่อพัฒนา นิสิต และปรับปรุงเนื้อหาวิชาที่สอนให้ทันสมัยอยู่เสมอ

คณะผู้วิจัยเป็นผู้รับผิดชอบการสอนวิชาทฤษฎีความหมายลักษณะนิติกรรมและสัญญา ดังกล่าวแก่นักศึกษาปริญญาตรีชั้นปีที่ 1 หลักสูตรนิติศาสตร์ ในสังกัดของคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ จึงตระหนักถึงความจำเป็นที่ต้องมีการศึกษาพฤติกรรมและความคาดหวังในการเรียนของนักศึกษาของหลักสูตรนิติศาสตร์ต่อวิชาทฤษฎีความหมายลักษณะนิติกรรมและสัญญา เพื่อหาแนวทางให้นักศึกษาได้รับความรู้ตรงตามกรอบการเรียนการสอนของหลักสูตรและเป็นประโยชน์แก่นักศึกษาในการนำไปใช้ในการประกอบอาชีพในอนาคตต่อไปเมื่อจบการศึกษา

โจทย์วิจัย/ปัญหาวิจัย

1. นักศึกษามีพฤติกรรมและความคาดหวังอะไรในการเรียนวิชาทฤษฎีความหมายลักษณะนิติกรรมและสัญญา
2. นักศึกษาที่มีระดับคะแนนเฉลี่ยและความถี่ในการเข้าห้องเรียน แตกต่างกันมีระดับความคาดหวังของนักศึกษาหลักสูตรนิติศาสตร์ในการเรียนวิชาทฤษฎีความหมายลักษณะนิติกรรมและสัญญา แตกต่างกันหรือไม่
3. นักศึกษามีความคาดหวังอะไรที่จะนำไปปรับปรุงการเรียนการสอนวิชาทฤษฎีความหมายลักษณะนิติกรรมและสัญญา

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมและความคาดหวังต่อรายวิชาของนักศึกษาในการเรียนวิชาทฤษฎีความหมายลักษณะนิติกรรมและสัญญา
2. เพื่อเปรียบเทียบระดับพฤติกรรมและความคาดหวังของนักศึกษาหลักสูตรนิติศาสตร์ในการเรียนวิชาทฤษฎีความหมายลักษณะนิติกรรมและสัญญา จำแนกตามระดับคะแนนเฉลี่ยและจำแนกตามความถี่ในการเข้าห้องเรียน

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักศึกษาหลักสูตรนิติศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสวนดุสิต ที่จัดการเรียนการสอนรายวิชาทฤษฎีความหมายลักษณะนิติกรรมและสัญญา โดยมีจำนวน 2 ตอนเรียน โดยมีกลุ่มเป้าหมาย คือ นักศึกษาชั้นปีที่ 1 หลักสูตรนิติศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ห้อง A1 และ B1 โดยขนาดของกลุ่มตัวอย่างคำนวณอิงหลักของ Yamane' (1973) โดยใช้ความคลาดเคลื่อนการกำหนดตัวอย่างที่ระดับ ร้อยละ 5 ค่าความน่าเชื่อมั่นที่ ร้อยละ 95 โดยสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ซึ่งมีนักศึกษา

จำนวน 2 ห้องตอนเรียน รวมจำนวนนักศึกษาทั้งสิ้น 150 คน จึงได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างจากการสุ่มแบบสัดส่วน อยู่ที่ $150/1+150(0.05)2$ เท่ากับ 109.09 จึงควรเก็บแบบสอบถามทั้งหมด 110 ชุด

ทั้งนี้ การสัมภาษณ์อาจารย์ประจำหลักสูตรนิติศาสตร์ที่เกี่ยวข้องดังกล่าว โดยใช้แบบสัมภาษณ์คำถามปลายเปิดเชิงลึกเกี่ยวกับการเรียนการสอนวิชากฎหมายลักษณะนิติกรรมและสัญญา ซึ่งใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบตามความสะดวก จำนวน 5 คน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ข้อมูลปฐมภูมิ ใช้แบบสอบถามเพื่อใช้เป็นข้อมูลในเก็บรวบรวมข้อมูลจากนักศึกษาจำนวน 110 คน และแบบสัมภาษณ์อาจารย์ประจำหลักสูตรนิติศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง จำนวน 5 คน
2. ข้อมูลทุติยภูมิ ได้แก่ หนังสือ เอกสาร วารสาร บทความ เว็บไซต์ และงานวิจัยอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ศึกษาเอกสาร ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับพฤติกรรมและความคาดหวังของนักศึกษาหลักสูตรนิติศาสตร์ในการเรียนวิชากฎหมายลักษณะนิติกรรมและสัญญา
2. ศึกษาตัวอย่างแบบสำรวจที่เกี่ยวข้อง
3. สร้างแบบสอบถามฉบับร่าง โดยร่วมกันพิจารณาระหว่างผู้วิจัยและผู้ทรงคุณวุฒิด้านการวิจัยจากภายนอก
4. นำแบบสอบถามฉบับร่าง ไปทดสอบก่อนการลงภาคสนาม (Try out)
5. หาค่าคุณภาพทั้งฉบับและรายข้อ เพื่อให้ได้มาตรฐาน
6. ปรับปรุงให้เป็นแบบสำรวจฉบับสมบูรณ์

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

1. การตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา โดยการทดสอบ Content Validity จากผู้เชี่ยวชาญ ด้วยวิธี Face Validity โดยผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นตามคำจำกัดความ แนวคิด ทฤษฎีและวัตถุประสงค์ การวิจัยเสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อทำการตรวจสอบเนื้อหาให้ตรงตามคำจำกัดความ และวัตถุประสงค์ของการวิจัยและได้ทำการปรับปรุงข้อคำถามตามคำแนะนำ เพื่อให้ได้แบบสอบถามที่มีความถูกต้องเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ

2. การทดสอบความเชื่อมั่น โดยหาค่า Reliability ในลักษณะของภาพรวมและรายข้อในแบบ Internal Consistency โดยคณะผู้วิจัยนำข้อคำถาม ในส่วนที่ 2 ที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขแล้ว นำไปทดลองใช้ (Try out) กับนักศึกษา จำนวน 31 คน และนำข้อมูลที่ได้มาคำนวณหาความเชื่อมั่น โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์ แอลฟา ตามวิธีของ Cronbach (1970) Alpha Coefficient พบว่าคะแนนค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามมีค่า .803

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. สอบถามจากผู้เชี่ยวชาญในการศึกษาเบื้องต้น
2. เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามในภาคสนาม โดยมีขั้นตอนดังต่อไปนี้
  - 1) คณะผู้วิจัย ทำการศึกษาข้อมูล เอกสารต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง
  - 2) คณะผู้วิจัย จัดทำแผนการดำเนินงานโดยการออกแบบเครื่องมือในการสำรวจข้อมูล พร้อมทั้งให้ผู้ทรงคุณวุฒิเป็นผู้พิจารณาประเด็นและเครื่องมือร่วมกับคณะผู้วิจัย

3) ทดสอบเครื่องมือ เพื่อหาค่าความถูกต้อง ความน่าเชื่อถือของแบบสอบถาม และปรับแก้จนได้เครื่องมือในการสำรวจที่สมบูรณ์ที่สุด

4) คณะผู้วิจัย ทำการเก็บข้อมูลภาคสนาม

5) คณะผู้วิจัยทำการตรวจสอบความถูกต้อง ความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับมา พร้อมทั้งทำการ Double Check แบบสอบถามอีกครั้ง

3. สัมภาษณ์ระดับเจาะลึก (In-depth Interview) จากกลุ่มตัวอย่างบางส่วน

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพรรณนาได้แก่ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของตัวแปรต้น และตัวแปรตาม ในทุกๆด้านของข้อมูล

2. สถิติอ้างอิงได้แก่ F-Test และการทดสอบเปรียบเทียบรายคู่ (Multiple Comparison) โดยวิธี SD โดยวิเคราะห์ปัจจัยต่างๆ ที่มีผลต่อพฤติกรรมและความคาดหวังของนักศึกษาหลักสูตรนิติศาสตร์ในการเรียนวิชากฎหมายลักษณะนิติกรรมและสัญญา

ผลการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการศึกษาพฤติกรรมและความคาดหวังของนักศึกษาหลักสูตรนิติศาสตร์ในการเรียนวิชากฎหมายลักษณะนิติกรรมและสัญญา ภาคการเรียนที่ 1 ประจำปีการศึกษา 2555 โดยใช้กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักศึกษาปริญญาตรีชั้นปีที่ 1 หลักสูตรนิติศาสตร์ ในสังกัดของคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ที่จัดการเรียนการสอนรายวิชากฎหมายลักษณะนิติกรรมและสัญญา โดยมีจำนวน 2 ตอนเรียน รวมจำนวนนักศึกษาทั้งสิ้น 150 คนและตัวอย่างที่ได้เท่ากับ 110 ตัวอย่าง โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบตามความสะดวก (Convenience Sampling) เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามจากนักศึกษา และสัมภาษณ์ โดยผลการวิจัยสามารถสรุปออกเป็นส่วนต่างๆ ตามประเด็นวัตถุประสงค์ที่สำคัญ โดยผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงมีจำนวน 64 คน คิดเป็นร้อยละ 58.18 ผู้ชายมีจำนวน 46 คน คิดเป็นร้อยละ 41.82 ซึ่งส่วนใหญ่มีคะแนนเฉลี่ย $\geq 2.50 - 3.00$ มีจำนวน 43 คน คิดเป็นร้อยละ 39.09 และ $\geq 3.00 - 3.50$ มีจำนวน 43 คน คิดเป็นร้อยละ 39.09 รองลงมาคือ $\geq 2.00 - 2.50$ มีจำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 14.55 ≥ 3.50 มีจำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 5.45 และต่ำกว่า 2.00 มีจำนวน 2 คนคิดเป็นร้อยละ 1.82 ตามลำดับและส่วนใหญ่มีความถี่ในการเข้าห้องเรียน มากกว่า 9 ครั้ง มีจำนวน 63 คน คิดเป็นร้อยละ 57.27 รองลงมา 7 - 9 ครั้ง มีจำนวน 44 คน คิดเป็นร้อยละ 40.00 และ 4 - 6 ครั้ง มีจำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 2.73 ตามลำดับ

ตารางที่ 1 ระดับพฤติกรรมความเป็นจริงของนักศึกษาหลักสูตรนิติศาสตร์ในการเรียนวิชากฎหมาย
ลักษณะนิติกรรมและสัญญา ด้านการมีส่วนร่วมและความเอาใจใส่ของนักศึกษา

ด้านการมีส่วนร่วมและความเอาใจใส่ของนักศึกษา	ระดับความคาดหวัง		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความ คาดหวัง
1.1 การเข้าห้องเรียนของนักศึกษา	3.31	0.81	มากที่สุด
1.2 ความสนใจในการเรียนของนักศึกษา	3.25	0.73	มากที่สุด
1.3 การส่งแบบฝึกหัดของนักศึกษา	3.28	0.71	มากที่สุด
1.4 การทำรายงานของนักศึกษา	3.14	0.75	มาก
รวม	3.25	0.64	มาก

ด้านการมีส่วนร่วมและความเอาใจใส่ของนักศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.25$, S.D. = 0.64) ซึ่งเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อการเข้าห้องเรียนของนักศึกษา ($\bar{X} = 3.31$, S.D. = 0.81) มีความคาดหวังอยู่ในระดับมากที่สุด และการทำรายงานของนักศึกษา ($\bar{X} = 3.14$, S.D. = 0.75) มีความคาดหวังอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตารางที่ 2 ระดับพฤติกรรมความเป็นจริงของนักศึกษาหลักสูตรนิติศาสตร์ในการเรียนวิชากฎหมาย
ลักษณะนิติกรรมและสัญญา ด้านการมีส่วนร่วมและความเอาใจใส่ของนักศึกษา

ภาพรวม	ระดับพฤติกรรมความเป็นจริง		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ พฤติกรรม ความเป็นจริง
1.1 การเข้าห้องเรียนของนักศึกษา	3.23	0.63	มาก
1.2 ความสนใจในการเรียนของนักศึกษา	3.22	0.60	มาก
1.3 การส่งแบบฝึกหัดของนักศึกษา	3.24	0.60	มาก
1.4 การทำรายงานของนักศึกษา	3.14	0.66	มาก
รวม	3.20	0.49	มาก

ด้านการมีส่วนร่วมและความเอาใจใส่ของนักศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.20$, S.D. = 0.49) ซึ่งเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อการส่งแบบฝึกหัดของนักศึกษา ($\bar{X} = 3.24$, S.D. = 0.60) มีความเป็นจริงอยู่ในระดับมากที่สุด และการทำรายงานของนักศึกษา ($\bar{X} = 3.14$, S.D. = 0.66) มีความเป็นจริงอยู่ในระดับน้อยที่สุด

การวิเคราะห์ข้อมูลการสัมภาษณ์เชิงลึก อาจารย์ส่วนใหญ่คิดว่าควรมีกิจกรรมที่ให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการทำรายงานโดยเป็นการช่วยให้เข้าใจในเนื้อหากฎหมายลักษณะต่างๆมากขึ้นและอาจมี

การนำตัวอย่างสัญญาณตามกฎหมายลักษณะต่าง ๆ มาให้เห็นถึงการนำกฎหมายไปใช้ได้ใช้ชีวิตประจำวัน เพื่อให้ให้นักศึกษาสนใจและเข้าใจ เพื่อเป็นประโยชน์ในการเรียนวิชากฎหมายลักษณะนิติกรรมและสัญญา และนำไปใช้ประกอบวิชาชีพต่อไป

ส่วนการเปรียบเทียบระดับความคาดหวังและระดับพฤติกรรมความเป็นจริงของนักศึกษาหลักสูตรนิติศาสตร์ในการเรียนวิชากฎหมายลักษณะนิติกรรมและสัญญา ด้านการมีส่วนร่วมและความเอาใจใส่ของนักศึกษา ด้านเนื้อหาวิชาการและการนำไปใช้ ด้านเอกสารตำรา ด้านอาจารย์ผู้สอน ด้านการวัดและประเมินผลโดยภาพรวม ไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ไม่แตกต่างกัน และโดยภาพรวม ไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ก็ไม่แตกต่างกัน

1. ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเกี่ยวกับระดับความคาดหวังของนักศึกษาหลักสูตรนิติศาสตร์ในการเรียนวิชากฎหมายลักษณะนิติกรรมและสัญญา จำแนกตามระดับคะแนนเฉลี่ย ซึ่งความแตกต่างของระดับความคาดหวังของนักศึกษาหลักสูตรนิติศาสตร์ในการเรียนวิชากฎหมายลักษณะนิติกรรมและสัญญา ด้านการมีส่วนร่วมและความเอาใจใส่ของนักศึกษา ด้านการมีส่วนร่วมและความเอาใจใส่ของนักศึกษา ด้านเนื้อหาวิชาการและการนำไปใช้ ด้านเอกสารตำรา ด้านอาจารย์ผู้สอน ด้านการวัดและประเมินผลโดยภาพรวม พบระดับคะแนนเฉลี่ยที่ต่างกัน มีระดับความคาดหวังไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเกี่ยวกับระดับความคาดหวังของนักศึกษาหลักสูตรนิติศาสตร์ในการเรียนวิชากฎหมายลักษณะนิติกรรมและสัญญา ภาพรวม จำแนกตามระดับคะแนนเฉลี่ย

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	p
ระหว่างกลุ่ม	1.619	4.00	0.405	1.475	0.215
ภายในกลุ่ม	28.820	105.00	0.274		
รวม	30.439	109.00			

ผลการทดสอบความแตกต่างของระดับความคาดหวังของนักศึกษาหลักสูตรนิติศาสตร์ในการเรียนวิชากฎหมายลักษณะนิติกรรมและสัญญา โดยภาพรวม พบว่าระดับคะแนนเฉลี่ยที่ต่างกัน มีระดับความคาดหวังไม่แตกต่างกัน

2. ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเกี่ยวกับระดับความคาดหวังของนักศึกษาหลักสูตรนิติศาสตร์ในการเรียนวิชากฎหมายลักษณะนิติกรรมและสัญญา จำแนกตามความถี่ในการเข้าห้องเรียน ด้านการมีส่วนร่วมและความเอาใจใส่ของนักศึกษา ด้านเนื้อหาวิชาการและการนำไปใช้ ด้านเอกสารตำรา ด้านอาจารย์ผู้สอน ด้านการวัดและประเมินผล พบว่าความถี่ในการเข้าห้องเรียนที่ต่างกัน มีระดับความคาดหวังไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเกี่ยวกับระดับความคาดหวังของนักศึกษาหลักสูตร
นิติศาสตร์ในการเรียนวิชากฎหมายลักษณะนิติกรรมและสัญญา ภาพรวม จำแนกความถี่
ในการเข้าห้องเรียน

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	p
ระหว่างกลุ่ม	0.139	2.00	0.070	0.246	0.782
ภายในกลุ่ม	30.300	107.00	0.283		
รวม	30.439	109.00			

ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเกี่ยวกับระดับความคาดหวังของนักศึกษาหลักสูตร
นิติศาสตร์ในการเรียนวิชากฎหมายลักษณะนิติกรรมและสัญญา ภาพรวม จำแนกความถี่ในการเข้า
ห้องเรียน โดยภาพรวม พบว่าความถี่ในการเข้าห้องเรียนที่ต่างกัน มีระดับความคาดหวังไม่แตกต่าง
กัน

ตารางที่ 5 ระดับความคาดหวังของนักศึกษาหลักสูตรนิติศาสตร์ในการเรียนวิชากฎหมายลักษณะนิติ
กรรมและสัญญา ด้านเอกสารตำรา

ด้านเอกสารตำรา	ระดับความคาดหวัง		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความ คาดหวัง
3.1 เอกสารตำราเข้าใจง่าย	3.25	0.79	มาก
3.2 เอกสารตำรามีเนื้อหาครบถ้วนตามที่หลักสูตร กำหนด	3.17	0.74	มาก
3.3 อาจารย์แนะนำหนังสือและตำราเรียนเพิ่มเติม	3.15	0.76	มาก
3.4 อาจารย์แนะนำแหล่งค้นคว้าอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง	3.20	0.74	มาก
รวม	3.19	0.64	มาก

ระดับความคาดหวังของนักศึกษาหลักสูตรนิติศาสตร์ในการเรียนวิชากฎหมายลักษณะนิติ
กรรมและสัญญา ด้านเอกสารตำรา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.19$, S.D. = 0.64) เมื่อ
พิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ คือ เอกสารตำราเข้าใจง่าย ($\bar{X} =$
3.25, S.D. = 0.79) อาจารย์แนะนำแหล่งค้นคว้าอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ($\bar{X} = 3.20$, S.D. = 0.74)
เอกสารตำรามีเนื้อหาครบถ้วนตามที่หลักสูตรกำหนด ($\bar{X} = 3.17$, S.D. = 0.74) และอาจารย์แนะนำ
หนังสือและตำราเรียนเพิ่มเติม ($\bar{X} = 3.15$, S.D. = 0.76) มีความคาดหวังอยู่ในระดับมาก ตามลำดับ

ตารางที่ 6 ระดับพฤติกรรมความเป็นจริงของนักศึกษาหลักสูตรนิติศาสตร์ในการเรียนวิชากฎหมาย
ลักษณะนิติกรรมและสัญญา ด้านเอกสารตำรา

ด้านเอกสารตำรา	ระดับพฤติกรรมความเป็นจริง		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ พฤติกรรม ความเป็นจริง
3.1 เอกสารตำราเข้าใจง่าย	3.30	0.58	มากที่สุด
3.2 เอกสารตำรามีเนื้อหาครบถ้วนตามที่หลักสูตรกำหนด	3.20	0.59	มาก
3.3 อาจารย์แนะนำหนังสือและตำราเรียนเพิ่มเติม	3.22	0.68	มาก
3.4 อาจารย์แนะนำแหล่งค้นคว้าอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง	3.19	0.68	มาก
รวม	3.23	0.50	มาก

ระดับพฤติกรรมความเป็นจริงของนักศึกษาหลักสูตรนิติศาสตร์ในการเรียนวิชากฎหมาย ลักษณะนิติกรรมและสัญญา ด้านเอกสารตำรา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.23$, S.D. = 0.50) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ คือ เอกสารตำราเข้าใจง่าย ($\bar{X} = 3.30$, S.D. = 0.58) มีความเป็นจริงอยู่ในระดับมากที่สุด อาจารย์แนะนำหนังสือและตำราเรียนเพิ่มเติม ($\bar{X} = 3.22$, S.D. = 0.68) เอกสารตำรามีเนื้อหาครบถ้วนตามที่หลักสูตรกำหนด ($\bar{X} = 3.20$, S.D. = 0.59) และอาจารย์แนะนำแหล่งค้นคว้าอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ($\bar{X} = 3.19$, S.D. = 0.68) มีความเป็นจริงอยู่ในระดับมากที่สุด ตามลำดับ

อภิปรายผล

จากการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาพฤติกรรมและความคาดหวังของนักศึกษาหลักสูตรนิติศาสตร์ในการเรียนวิชากฎหมายลักษณะนิติกรรมและสัญญา ภาคการเรียนที่ 1 ประจำปีการศึกษา 2555 นักศึกษามีความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมกรเรียนโดยรวมในด้านต่างๆ และรายชื่ออยู่ในระดับมากที่สุด โดยเฉพาะพฤติกรรมในการส่งแบบฝึกหัดของนักศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้ เพราะว่าการกระทำหรือการแสดงออกทุกอย่างของบุคคลต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งภายใต้สถานการณ์นั้น ๆ ทั้งที่สังเกตได้โดยตรงและสังเกตไม่ได้โดยตรง แต่สามารถวินิจฉัยได้ว่ามีพฤติกรรมหรือไม่โดยการใช้เครื่องมือทดลองหรือทดสอบซึ่งสอดคล้องกับแนวความคิดของ ประภาเพ็ญ สุวรรณ (2520) ที่ได้ให้ความหมายของพฤติกรรมไว้ว่า หมายถึง กิจกรรมทุกประเภทที่มนุษย์กระทำ ไม่ว่าสิ่งนั้นจะสังเกตได้หรือไม่ได้ ซึ่งอาจเกิดจากการทำงานของหัวใจ การทำงานของกล้ามเนื้อ การเดิน การพูด การคิด ความรู้สึก ความชอบ ความสนใจ และสอดคล้องกับแนวความคิดของ อรุณ รักธรรม (2524) ได้ให้ความหมายของพฤติกรรมว่า หมายถึง การปฏิบัติซึ่งบุคคลใดบุคคลหนึ่งแสดงต่อบุคคลหนึ่ง หรือบุคคลอื่นในการที่ถูกต้อง หรือผิดไปจากปกติสถานแห่งขนบธรรมเนียม หรือมารยาทของสังคม หรือ

กล่าวอีกนัยหนึ่งคือ พฤติกรรมหมายถึง กระบวนการที่เกิดขึ้น โดยการกระทำที่มีการประสานสัมพันธ์ระหว่างระบบร่างกายกับเครื่องกระตุ้น

ดังนั้น พฤติกรรมจึงเป็นการกระทำหรือการแสดงออกของบุคคลคนใดคนหนึ่งซึ่งแสดงออกมาในความเป็นจริง โดยอาจจะไม่เป็นไปตามความคาดหวังในใจที่ตนเองคิดไว้ก็ได้ ซึ่งพฤติกรรมของนักศึกษาหลักสูตรนิติศาสตร์ที่เรียนวิชากฎหมายลักษณะนิติกรรมและสัญญา ด้านการมีส่วนร่วมและความเอาใจใส่ของนักศึกษา ในเรื่องการเข้าห้องเรียนซึ่งนักศึกษามีความคาดหวังมากที่สุดแต่พฤติกรรมความเป็นจริงแล้ว อาจไม่เป็นไปตามความคาดหวังของนักศึกษาซึ่งมีระดับความคาดหวังมากที่สุดแต่พฤติกรรมของนักศึกษาไม่อาจทำได้ตามที่คาดหวังไว้ แม้โดยการเปรียบเทียบระดับความคาดหวังและพฤติกรรมในการเรียนของนักศึกษาหลักสูตรนิติศาสตร์ต่อวิชากฎหมายลักษณะนิติกรรมและสัญญาไม่แตกต่างกัน

ในส่วนระดับความคาดหวังกับระดับพฤติกรรมความเป็นจริงของนักศึกษาหลักสูตรนิติศาสตร์ในการเรียนวิชากฎหมายลักษณะนิติกรรมและสัญญา ภาคการเรียนที่ 1 ประจำปีการศึกษา 2555 โดยภาพรวม ไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ก็ไม่แตกต่างกัน โดยที่ระดับความคาดหวังในการเรียนของนักศึกษาหลักสูตรนิติศาสตร์ต่อวิชากฎหมายลักษณะนิติกรรมและสัญญา ด้านเอกสารตำรา โดยภาพรวม ไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า เอกสารตำราเข้าใจง่าย อาจารย์แนะนำหนังสือและตำราเรียนเพิ่มเติม และอาจารย์แนะนำแหล่งค้นคว้าอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ไม่แตกต่างกันและตรงตามระดับพฤติกรรมความเป็นจริงของนักศึกษาหลักสูตรนิติศาสตร์ในการเรียนวิชากฎหมายลักษณะนิติกรรมและสัญญา ทั้งนี้เพราะว่าความคาดหวังเป็นความเชื่อหรือความคิดอย่างมีเหตุผล ในแนวทางที่เป็นไปได้ หรือเป็นความหวังที่คาดการณ์ว่าต้องการจะได้ในอนาคตของบุคคล ความคาดหวังจึงเป็นสภาวะทางจิตที่บุคคลคาดคะเนล่วงหน้าแต่บางสิ่งบางอย่างว่าควรจะมีควรจะเป็นหรือควรเกิดขึ้นตามความเหมาะสม ซึ่งสอดคล้องกับแนวความคิดของ สกาวเดือน พรนสมิทธิ (2540) ได้ให้ความหมายของความคาดหวังไว้ว่า เป็นแนวคิดที่บุคคลมีต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใด แล้วแสดงออกมาโดยการพูด การเขียน และการแสดงออกดังกล่าวนั้นขึ้นอยู่กับภูมิหลังทางสังคม ประสบการณ์ และสิ่งแวดล้อมของบุคคลนั้น ๆ ซึ่งบุคคลอื่นอาจไม่เห็นด้วยก็ได้ หรืออีกกล่าวหนึ่งความคาดหวัง คือ การแสดงออกทางทัศนคติอย่างหนึ่ง ซึ่งอาจมีอารมณ์เป็นส่วนประกอบและเป็นส่วนที่พร้อมจะมีปฏิกิริยาเฉพาะอย่างต่อสถานการณ์ภายนอก ทำให้บุคคลพร้อมที่จะแสดงออกโต้ตอบสิ่งต่าง ๆ ในรูปของการยอมรับหรือปฏิเสธ จึงควรพิจารณาในด้านองค์ประกอบของทัศนคติควบคู่ไปด้วย และสอดคล้องกับแนวความคิดของเบญจา นิลบุตร (2540) ที่ได้กล่าวไว้ว่า ความคาดหวังเกิดจากความรู้สึกนึกคิดในการคาดคะเนเหตุการณ์ล่วงหน้าว่าจะเกิดขึ้นอย่างไร อันเป็นความปรารถนาจะให้ไปถึงเป้าหมายที่กำหนดไว้

ทั้งนี้ ส่วนระดับความคาดหวังและระดับพฤติกรรมความเป็นจริงในการเรียนของนักศึกษาการบัญชีต่อวิชากฎหมายลักษณะนิติกรรมและสัญญา โดยภาพรวมในการเข้าห้องเรียนของนักศึกษา ความสนใจในการเรียนของนักศึกษา การส่งแบบฝึกหัดของนักศึกษา และการทำรายงานของนักศึกษา ไม่แตกต่างกัน ดังนั้นเมื่อดูจากระดับพฤติกรรมในความเป็นจริงและระดับความคาดหวังของนักศึกษาเองแล้ว การจัดการเรียนการสอนในวิชากฎหมายลักษณะนิติกรรมและสัญญานี้ นักศึกษาให้ความสนใจในการเรียนและเข้าห้องเรียนมากเพราะความคาดหวังและพฤติกรรมไม่แตกต่างกัน แสดงว่า

นักศึกษาที่มีพฤติกรรมตามความคาดหวังของตนเอง โดยการที่จะทำให้การสอนของอาจารย์ผู้สอนประสบความสำเร็จและนักศึกษาจะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดี อาจารย์ผู้สอนจะต้องส่งเสริมให้นักศึกษาเข้าห้องเรียนและตั้งใจเรียนในห้องเรียน ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของวิจิต สุรัตน์เรืองชัย และคณะ (2548) รายงานวิจัยเรื่องการศึกษาสภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนของคณาจารย์มหาวิทยาลัยบูรพาการวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอน ปัญหาการจัดการเรียนการสอน และความต้องการในการพัฒนาการเรียนการสอนของคณาจารย์มหาวิทยาลัยบูรพาซึ่งมีพฤติกรรมการสอนที่คณาจารย์ปฏิบัติมากที่สุด ได้แก่ การมอบหมายให้ผู้เรียนศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง และสอดคล้องกับบทความวิจัยของพรเพ็ญ ไตรพงษ์ (2557) เรื่องพฤติกรรมและความคาดหวังทางด้านกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการประกอบธุรกิจ : กรณีศึกษานักศึกษาที่เรียนวิชากฎหมายการพาณิชย์ ประจำปีการศึกษา 2/2554 ซึ่งการวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความต้องการและความคาดหวังต่อรายวิชาของนักศึกษาในการเรียนวิชากฎหมายการพาณิชย์และเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนให้มีรูปแบบที่เหมาะสมกับนักศึกษาระดับปริญญาตรี โดยนักศึกษามีความสนใจ และตั้งใจในการทำรายงานส่งแก่อาจารย์ จึงควรมุ่งเน้นสนับสนุนให้นักศึกษาศึกษาค้นคว้าหาความรู้จากการทำรายงานในเนื้อหาวิชาดังกล่าวซึ่งเป็นการช่วยให้นักศึกษาได้รับความรู้เพิ่มเติมมากขึ้นอีกทางหนึ่งด้วย และสอดคล้องกับบทความวิจัยของพรเพ็ญ ไตรพงษ์ (2558) เรื่องความพึงพอใจในการจัดการเรียนการสอนของนักศึกษาหลักสูตรนิติศาสตร์ต่อวิชากฎหมายลักษณะละเมิด จัดการงานนอกสั่ง ลากมิควรได้ ซึ่งการวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาความพึงพอใจในการจัดการเรียนการสอนของนักศึกษาหลักสูตรนิติศาสตร์ต่อวิชากฎหมายลักษณะละเมิด จัดการงานนอกสั่ง ลากมิควรได้ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความพึงพอใจในการจัดการเรียนการสอนของนักศึกษาหลักสูตรนิติศาสตร์ต่อวิชากฎหมายลักษณะละเมิด จัดการงานนอกสั่ง ลากมิควรได้ในด้านเนื้อหาวิชา ด้านผู้สอน ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านปัจจัยส่งเสริมการเรียนการสอน และด้านการประเมินผลการเรียนการสอน และเพื่อเปรียบเทียบความพึงพอใจของนักศึกษาหลักสูตรนิติศาสตร์ต่อวิชากฎหมายลักษณะละเมิด จัดการงานนอกสั่ง ลากมิควรได้ในด้านเนื้อหาวิชา ด้านผู้สอน ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านปัจจัยส่งเสริมการเรียนการสอน และด้านการประเมินผลการเรียนการสอน เพื่อนำข้อมูลไปปรับปรุงการเรียนการสอนวิชากฎหมายลักษณะละเมิด จัดการงานนอกสั่ง ลากมิควรได้ให้สำเร็จลุล่วงต่อไป โดยใช้วิธีวิจัยแบบผสมผสานวิธี ผลการวิจัยที่สำคัญมี 1. นักศึกษามีความพึงพอใจในด้านเนื้อหาวิชาเกี่ยวกับเนื้อหาวิชาที่เรียนมีประโยชน์ต่อการประกอบวิชาชีพ และเนื้อหาวิชาสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้ไว้ จึงควรนำผลการวิจัยในครั้งนี้เสนอต่อหลักสูตร เพื่อให้หลักสูตรพิจารณารายละเอียดของรายวิชานี้ว่าควรให้นักศึกษาได้ความรู้และสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการประกอบวิชาชีพได้ตรงกับสาขาของตนเองต่อไป 2. ผลการทดสอบความแตกต่างของระดับความพึงพอใจในการจัดการเรียนการสอนของนักศึกษาหลักสูตรนิติศาสตร์ต่อวิชากฎหมายลักษณะละเมิด จัดการงานนอกสั่ง ลากมิควรได้ ในทุกๆ ด้าน พบว่าระดับคะแนนเฉลี่ยต่างกัน มีระดับความพึงพอใจแตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ**ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้**

1. จากผลการศึกษาชี้ให้เห็นว่า นักศึกษามีความสนใจและตั้งใจในการเข้าห้องเรียน ดังนั้น อาจารย์จึงควรส่งเสริมการเข้าห้องเรียนของนักศึกษาอาจโดยการให้คะแนนจากการเข้าห้องเรียน

2. ผลการศึกษาชี้ให้เห็นว่า นักศึกษามีความคาดหวังหรือต้องการในเอกสารตำราที่เข้าใจง่ายอยู่ในระดับมาก ตรงกับพฤติกรรมการเป็นจริงที่เอกสารตำราที่เข้าใจง่าย ดังนั้น อาจารย์จึงควรปรับปรุงเอกสารตำราให้ทันสมัย เพื่อให้ให้นักศึกษาได้ความรู้และสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการประกอบวิชาชีพได้ตรงกับสาขาของตนเองต่อไป

3. ผลการศึกษาชี้ให้เห็นว่า ควรนำผลการวิจัยครั้งนี้เสนอต่ออาจารย์ท่านอื่นที่สอนวิชากฎหมาย ลักษณะนิติกรรมและสัญญา ดังกล่าวไปศึกษาและทำความเข้าใจเพื่อจะเป็นประโยชน์ในการเรียนการสอนในวิชาดังกล่าวในครั้งต่อไป

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาวิจัยนักศึกษที่เรียนวิชากฎหมายลักษณะนิติกรรมและสัญญาดังกล่าวนี้ในด้านอื่นๆ เพื่อทราบเหตุผลต่อไป

2. ควรมีการศึกษาวิจัยนักศึกษในหลักสูตรอื่นๆ ที่ลงเรียนวิชากฎหมายลักษณะนิติกรรมและสัญญา

3. ควรมีการศึกษาวิจัยนักศึกษที่เรียนวิชากฎหมายลักษณะนิติกรรมและสัญญาดังกล่าวนี้ในมหาวิทยาลัยอื่นๆ นอกเหนือจากที่เคยศึกษา

4. ควรมีการศึกษาวิจัยในการวัดพฤติกรรมการและความคาดหวังของนักศึกษาต่อการเรียนวิชากฎหมายลักษณะนิติกรรมและสัญญา นี้ ควรใช้แบบทดสอบที่มีลักษณะของการตอบที่ถูก-ผิด น่าจะให้ผลที่ตรงกับความเป็นจริงมากกว่าการใช้แบบสอบถาม

5. ควรมีการศึกษาในมหาวิทยาลัยอื่นๆ ที่เป็นเครือข่ายและต้นแบบวิชาที่เกี่ยวกับกฎหมายลักษณะนิติกรรมและสัญญา ดังกล่าวนี้ เพื่อนำไปสู่การกำหนดตัวแบบวิชาที่ดีสำหรับการนำไปประยุกต์ใช้กับมหาวิทยาลัยอื่นๆ

บรรณานุกรม

เบญจมา นิลบุตร. (2540). ความคาดหวังของข้าราชการตำรวจต่อรูปแบบภาวะผู้นำของผู้บังคับบัญชาศึกษากรณีศึกษากองบัญชาการศึกษา. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตร

มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

ประภาเพ็ญ สุวรรณ. (2520). ทิศนคติ : การวัด การเปลี่ยนแปลงและพฤติกรรมอนามัย. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.

พรเพ็ญ ไตรพงษ์. (2558). ความพึงพอใจในการจัดการเรียนการสอนของนักศึกษาหลักสูตรนิติศาสตร์ต่อวิชากฎหมายลักษณะละเมิด จัดการงานนอกสั่ง ลากมีควรได้. วารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์. 9(2), 85-96.

- พรเพ็ญ ไตรพงษ์. (2557). พฤติกรรมและความคาดหวังทางด้านกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการประกอบ
ธุรกิจ : กรณีศึกษานักศึกษาที่เรียนวิชากฎหมายการพาณิชย์ ประจำปีการศึกษา 2/2554.
วารสารวิจัยราชภัฏพระนคร สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์. 9(2), 68-86.
- วิจิต สุรัตน์เรืองชัย และคณะ. (2548). การศึกษาสภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนของ
คณาจารย์มหาวิทยาลัยบูรพา. มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สกวเดือน ปณสมิทธิ. (2540). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการยอมรับการรื้อปรับระบบของพนักงาน
ธนาคาร. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- สมบุญ ตันยะ. 2547. การประเมินทางการศึกษา. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- อรุณ รักธรรม. (2524). พฤติกรรมข้าราชการไทย. กรุงเทพฯ: คณะรัฐศาสตร์
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- Cronbach, L. J. (1970). *Essentials of psychological testing*. New York: Harper & Row.
- Yamane. (1973). *An Introductory Analysis*. New York: Harper and Row.